

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **J. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 18. 9. 2012, č. j. MPSV-UM/5574/12/9S-ZLK, sp. zn. SZ/495/2012/9S-ZLK a proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 18. 9. 2012, č. j. MPSV-UM/5584/12/9S-ZLK, sp. zn. SZ/497/2012/9S-ZLK,

t a k t o :

- I. Žaloba **se z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 9. 2012, č. j. MPSV-UM/5574/12/9S-ZLK, sp. zn. SZ/495/2012/9S-ZLK bylo podle ust. § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka ve Zlíně, kontaktní pracoviště Zlín (dále jen správní orgán prvního stupně), ze dne 20. 7. 2012, č. j. MPSV-UP/3083069/12/HMN, sp.zn. SZ/46082/2012/HMN, kterým bylo rozhodnuto o odejmutí příspěvku na živobytí od 1. 6. 2012, jako opožděné.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 9. 2012, č. j. MPSV-UM/5584/12/9S-ZLK, sp. zn. SZ/497/2012/9S-ZLK, bylo podle ust. § 92 odst. 1 správního řádu zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka ve Zlíně, kontaktní pracoviště Zlín ze dne 20. 7. 2012, č. j. MPSV-UP/3085356/12/HMN, kterým mu nebyla přiznána mimořádná okamžitá pomoc z důvodu vážné újmy na zdraví.

II.

Shrnutí žalobních bodů:

Žalobce v žalobě ze dne 26. 11. 2012 doručené Krajskému soudu v Brně dne 3. 12. 2012 namítá, že v případě obou rozhodnutí podal odvolání přímo nadřízenému orgánu Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) se sídlem v Praze, a ne prostřednictvím příslušného orgánu MPSV Zlínského kraje, a to z důvodu zaujatosti k jeho osobě. Žalobce namítá, že toto si žalovaný vyložil účelově, když věděl, že žalobce v rámci odvolací lhůty postupoval mimo něj, jeho nadřízenému orgánu.

III.

Právní stanovisko žalovaného a replika žalobce:

Dne 7. 1. 2013 bylo soudu doručeno vyjádření žalovaného, v němž žalovaný uvádí, že obě správní rozhodnutí správního orgánu prvního stupně obsahovala poučení o možnosti podat řádný opravný prostředek, jež plně odpovídá zákonným podmínkám tohoto institutu upravené v ust. § 68 odst. 1, 5 správního řádu. Pokud se týká žalobní námitky, že důvodem pro podání odvolání ústřednímu orgánu státní správy a nikoliv k místně a věcně příslušnému správnímu orgánu, je údajná podjatost pracovníků prvoinstančního orgánu k jeho osobě, žalovaný je toho názoru, že tvrzené skutečnosti jsou účelovými proklamacemi žalobce, který je po mnohaleté zkušenosti se správním řízením v oblasti sociálních dávek erudovaným žadatelem, který byl navíc opakovaně poučen o zákonných možnostech podat námitku podjatosti vůči pověřenému referentovi správního řízení. Žalobce však podle žalovaného svoji zákonnou možnost nevyužil a namísto toho se snažil vytvořit zbytečné průtahy ve správním řízení zasláním odvolání k nepřislušnému správnímu orgánu. Žalovaný dále poukazuje na ust. § 83 odst. 1 správního řádu, dle něhož lze odvolání podat ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí. V souladu s ust. § 86 odst. 1 správního řádu se odvolání podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, tedy k Úřadu práce České republiky – krajská pobočka ve Zlíně. Žalovaný uvádí, že podaná odvolání žalobce byla v souladu s ust. § 92 odst. 1 správního řádu zamítnuta jako opožděná, neboť odvolání nebyla podána u věcně a místně příslušného správního orgánu v zákonem stanovené lhůtě.

Na základě shora uvedeného žalovaný soudu navrhl, aby žalobu v plném rozsahu jako neopodstatněnou podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V reakci na vyjádření žalovaného byla soudu doručena replika žalobce, v níž žalobce zpochybňuje, že pobíral příspěvek na živobytí od 28. 5. 2007 ve výši 3.426,- Kč, což dokládá rozhodnutím ze dne 14. 7. 2009, č. j. 6150/2009/Viz. Pokud jde o neumožnění sociálního šetření, žalobce uvádí, že provedení posouzení stavu hmotné nouze zásadně odmítl, jelikož podal čestné prohlášení, že nic nevlastní a rovněž několik rozhodnutí od soudu prokazující, že

nic nevlastní a nemá. Žalobce uvádí, že na svou obhajobu namítal zásah do práva na soukromí, na což ze strany správního orgánu nebylo reagováno.

Žalobce dále namítá, že odvolání podal na MPSV ČR, jelikož byl ze strany pracovníků sociálního odboru Zlín terorizován a diskriminován. Žalobce uvádí, že lhůta pro odvolání byla dodržena a že odvolání bylo podáno k nadřízenému orgánu (MPSV ČR), který byl příslušný ve věci rozhodnout. Pro podporu svých tvrzení a za účelem vyvrácení tvrzení žalovaného žalobce poukazuje na vyjádření ředitele úřadu práce ze dne 16. 2. 2012, vyjádření žalobce adresované Veřejnému ochránci práv ze dne 30. 4. 2012 a vyjádření Veřejného ochránce práv ze dne 11. 5. 2012. V další části repliky se žalobce vyjadřuje o dalších nezákonných postupech správního orgánu prvního stupně, které však již nesouvisí s předmětem tohoto soudního řízení.

IV.

Shrnutí relevantních skutečností zjištěných ze správního spisu a z přezkumného soudního řízení:

Dne 15. 6. 2012 bylo zahájeno správní řízení z moci úřední ve věci odejmutí dávký žalobce - příspěvku na živobytí od 1. 6. 2012. Dne 2. 7. 2012 se žalobce osobně dostavil ke správnímu orgánu prvního stupně, kde požádal o mimořádnou okamžitou pomoc.

Dne 20. 7. 2012 byla vydána rozhodnutí správního orgánu prvního stupně č. j. MPSV-UP/3083069/12/HMN a č. j. MPSV-UP/3085356/12/HMN. Proti oběma těmto rozhodnutím podal žalobce dne 15. 8. 2012 odvolání adresované žalovanému správnímu orgánu (Ministerstvo práce a sociálních věcí se sídlem v Praze), jemuž bylo odvolání doručeno dne 17. 8. 2012. Žalovaný podle ust. § 12 správního řádu postoupil podané odvolání žalobce Úřadu práce ČR – krajská pobočka ve Zlíně, Kontaktní pracoviště krajské pobočky ve Zlíně – Zlín, jako věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Odvolání bylo doručeno správnímu orgánu prvního stupně dne 24. 8. 2012. Dne 18. 9. 2012 byla vydána rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-UM/5574/12/9S-ZLK, sp. zn. SZ/495/2012/9S-ZLK a č. j. MPSV-UM/5584/12/9S-ZLK, sp. zn. SZ/497/2012/9S-ZLK, kterými byla odvolání žalobce zamítnuta dle ust. § 92 odst. 1 správního řádu jako opožděná.

V.

Právní názor Krajského soudu v Brně:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), jde o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

V souladu s § 75 odst. 1, § 2 s.ř.s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadená rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejících jejich vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Žaloba není důvodná.

Krajský soud úvodem považuje za důležité zdůraznit, že v daném případě byla odvolání žalobce žalovaným zamítnuta pro opožděnost dle ust. § 92 odst. 1 správního řádu, tj. z důvodu nenaplnění jedné ze základních procesních podmínek, bez níž nelze podané odvolání meritorně projednat. Jinými slovy, rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost nelze považovat za součást meritorního projednávání přestupku, neboť v něm odvolací orgán pouze vyslovuje závěr o tom, že odvolání proti rozhodnutí bylo podáno opožděně, v důsledku čehož nelze odvoláním napadené rozhodnutí meritorně přezkoumat. Žalovaný v odvolacím řízení zkoumal pouze skutečnosti rozhodné pro posouzení opožděnosti odvolání a odvolání neprojednával po věcné stránce, rozhodnutím tudíž nebylo zasaženo do hmotných práv žalobce, neboť ta jsou určena rozhodnutím správního orgánu prvního stupně, které bylo již v době rozhodování žalovaného pravomocné. Zasažena tak mohou být pouze práva procesní. Soud je v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu. V případě úspěchu, tj. zrušení rozhodnutí o opožděnosti odvolání, by žalobce dosáhl věcného přezkoumání svého odvolání a teprve proti tomuto rozhodnutí pak může posléze u soudu brojit námitkami směřujícími do věci samé. Jestliže však správní orgán při posouzení opožděnosti odvolání nepochybil, žalobce definitivně ztrácí možnost soudního přezkumu ve věci (podobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2006, č. j. 4 As 36/2005-67, www.nssoud.cz). Pokud tedy žalobce v žalobě, resp. v replice uplatňuje námitky směřující do věci samé (důvody neumožnění sociálního šetření pracovníky správního orgánu prvního stupně a pod.), soud konstatuje, že tyto námitky účinně uplatnit nemůže, neboť se nemůže dovolávat a tvrdit zkrácení svých práv ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s.ř.s. skutečnostmi, o nichž žalovaný vůbec nerozhodoval. Tyto námitky tak soud nebude vypořádávat a omezí se jen na posouzení opožděnosti podaného odvolání.

Podle ust. § 83 odst. 1 věty první správního řádu činí odvolací lhůta 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

Podle ust. § 86 odst. 1 správního řádu se odvolání podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal.

Podle ust. § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu je lhůta zachována, je-li posledního dne lhůty učiněno podání u věcně a místně příslušného správního orgánu anebo je-li v tento den podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu, která obsahuje podání, držitelé poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence anebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě; nemůže-li účastník z vážných důvodů učinit podání u věcně a místně příslušného správního orgánu, je lhůta zachována, jestliže je posledního dne lhůty učiněno podání u správního orgánu vyššího stupně; tento správní orgán podání bezodkladně postoupí věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.

Mezi stranami není sporu v tom, že obě rozhodnutí správního orgánu prvního stupně byla žalobci oznámena doručením prostřednictvím provozovatele poštovní přepravy dne 6. 8. 2012. Žalobce rovněž nijak nerozporuje, že obě rozhodnutí správního orgánu prvního stupně obsahovala poučení o možnosti podat odvolání, přičemž jeho náležitosti byly zcela v souladu s ust. § 68 odst. 5 správního řádu. Z poučení bylo naprosto zřejmé, u kterého orgánu je třeba odvolání podat (správní orgán, který rozhodnutí vydal, tj. Úřad práce České republiky – krajská pobočka ve Zlíně, Kontaktní pracoviště krajské pobočky ve Zlíně - Zlín) a také který správní orgán o odvolání rozhoduje (Ministerstvo práce a sociálních věcí).

Zákonná patnáctidenní odvolací lhůta tedy počala běžet následujícího dne a skončila 21. 8. 2012. Pro zachování lhůty bylo v daném případě nutné, aby byla nejpozději v poslední den lhůty, tj. 21. 8. 2012 zásilka obsahující odvolání, adresovaná věcně a místně příslušnému správnímu orgánu, u tohoto správního orgánu podána, popř. alespoň předána k poštovní přepravě.

Ze správního spisu je zřejmé, že žalobce proti oběma rozhodnutím správního orgánu prvního stupně odvolání podal, adresoval jej však nikoliv správnímu orgánu prvního stupně, ale přímo žalovanému (Ministerstvo práce a sociálních věcí se sídlem v Praze), jemuž bylo odvolání doručeno dne 17. 8. 2012. Žalovaný, který jako ve věci nepřislusný správní orgán obdržel odvolání, měl povinnost jej v souladu s ust. § 12 správního řádu bezprostředně postoupit příslušnému správnímu orgánu, což učinil, když usnesením ze dne 24. 8. 2012 podané odvolání postoupil správnímu orgánu prvního stupně (Úřad práce – krajská pobočka ve Zlíně, Kontaktní pracoviště krajské pobočky ve Zlíně - Zlín). Žalobce ostatně v žalobě nenamítá, že by nebyla podmínka bezprostředního postoupení věci příslušnému správnímu orgánu splněna. Pro posouzení včasnosti odvolání byl i v tomto případě rozhodný okamžik, kdy bylo podání obsahující odvolání učiněno u příslušného správního orgánu, případně okamžik podání zásilky s odvoláním adresovaným tomuto správnímu orgánu k poštovní přepravě ve smyslu ust. § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu. Jinými slovy i pro postoupené odvolání platí, že bude mít účinky včas podaného odvolání tehdy, pokud je postoupeno v odvolací lhůtě, tj. je-li postoupené podání obsahující odvolání v odvolací lhůtě učiněno u příslušného orgánu nebo je-li alespoň v této lhůtě odevzdáno k poštovní přepravě a je-li adresováno příslušnému orgánu. Jelikož v daném případě bylo postoupené odvolání doručeno správnímu orgánu prvního stupně až dne 24. 8. 2012, tedy po uplynutí odvolací lhůty, soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že odvolání žalobce bylo podáno opožděně.

Pokud žalobce v žalobě namítá, že odvolání podal v odvolací lhůtě u nadřízeného orgánu z důvodu podjatosti pracovníků správního orgánu prvního stupně vůči jeho osobě, soud konstatuje, že podle ust. § 86 odst. 1 správního řádu se odvolání podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, o čemž byl žalobce řádně poučen. Soud konstatuje, že toto zákonné ustanovení není samoučelné. Správní orgán prvního stupně má před předáním správního spisu odvolacímu správnímu orgánu řadu práv a povinností (viz ust. § 86 – 88 správního řádu), včetně možnosti své rozhodnutí změnit či zrušit. Jedinou výjimku, kdy postačí v odvolací lhůtě učinit podání u nadřízeného správního orgánu, upravuje ust. § 40 odst. 1 písm. d), věta za středníkem, správního řádu, podle něhož je lhůta zachována tehdy, jestliže je podání učiněno včas u orgánu vyššího stupně, a nemůže-li účastník pro vážné důvody učinit podání u věcně a místně příslušného orgánu. Pro uplatnění tohoto zákonného ustanovení by však musely existovat na straně žalobce tak vážné důvody, pro které žalobce nemohl odvolání učinit u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, tedy u správního orgánu prvního stupně. Namítaná podjatost pracovníků správního orgánu však tímto vážným důvodem být zcela jistě nemůže. Žalobci nic nebránilo podat odvolání u správního orgánu prvního stupně, tento pouze zcela nedůvodně předpokládal, že postačí odvolání podat u orgánu, který bude o odvolání rozhodovat, tj. nadřízenému správnímu orgánu.

Pokud měl žalobce pochybnosti o nepodjatosti úřední osoby (úředních osob) správního orgánu prvního stupně, měl možnost v souladu s ust. § 14 správního řádu namítat podjatost

úřední osoby, a to jakmile se o ní dozvěděl. K takto uplatněné námitce podjatosti se však podle téhož zákonného ustanovení nepřihlídně, pokud účastník řízení o důvodu vyloučení úřední osoby z úkonů v řízení prokazatelně věděl, ale bez zbytečného odkladu námitku neuplatnil. Ze správního spisu nevyplývá, že by žalobce kdykoli v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně námitku podjatosti uplatnil, nebylo tedy možné, aby tak činil až v odvolání podaném nadřízenému správnímu orgánu. Pokud žalobce v replice na podporu svých tvrzení o podjatosti pracovníků správního orgánu prvního stupně poukazuje na vyjádření Veřejného ochránce práv a ředitele Úřadu práce ve Zlíně, nelze přehlédnout, že všechny přiložené dokumenty pocházejí z doby před zahájením obou správních řízení (řízení ve věci odejmutí příspěvku na živobytí bylo zahájeno dne 15. 6. 2012, řízení ve věci mimořádné okamžité pomoci bylo zahájeno podáním žádosti dne 2. 7. 2012), pro předmětná řízení tedy nemohou být jakkoli relevantní.

Závěrem soud konstatuje, že pokud žalobce i přes řádné poučení správního orgánu o tom, u kterého správního orgánu je nutné podat proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odvolání, podal své odvolání u nepříslušného orgánu (žalovaného), sám se vystavil nebezpečí, že takové odvolání nemusí být příslušnému orgánu doručeno včas. Odvolání bylo žalovaným postoupeno správnímu orgánu prvního stupně až dne 24. 8. 2012, tj. po uplynutí odvolací lhůty, žalovaný tedy postupoval zcela v souladu se zákonem, pokud odvolání žalobce jako opožděné zamítl.

Vzhledem k tomu, že na základě shora uvedeného Krajský soud v Brně shledal žalobu nedůvodnou, nezbylo mu, než ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu zamítnout.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. června 2013

JUDr. Eva Lukotková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová